

2023/2844

27.12.2023

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2023/2844,

13. detsember 2023,

mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaal-asjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 81 lõike 2 punkte e ja f ning artikli 82 lõike 1 punkti d,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Oma 2. detsembri 2020. aasta teatises „Õigusemõistmise digipööre Euroopa Liidus - Võimalusterohked töövahendid“ juhtis komisjon tähelepanu vajadusele ajakohastada õigusraamistikku, mis reguleerib liidu piiriüleste menetlusi tsiviil-, kaubandus- ja kriminaal-asjades, kooskõlas põhimõttega „vaikimisi digitaalne“, tagades seejuures, et on olemas kõik vajalikud kaitsemeetmed sotsiaalse tõrjutuse vältimiseks, ning tagades vastastikuse usalduse, koostalitlusvõime ja turvalisuse.
- (2) Täielikult toimiva vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala saavutamiseks on oluline, et kõik liikmesriigid püüaksid vähendada olemasolevaid erinevusi seoses süsteemide digitaliseerimisega ja kasutaksid ära asjakohaste liidu rahastamismehhanismide pakutavaid võimalusi.
- (3) Õiguslase koostöö ja õiguskaitse kättesaadavuse tõhustamiseks tuleks liidu õigusakte, mis käsitlevad suhtlust pädevate asutuste, sealhulgas liidu organite ja asutuste vahel ning pädevate asutuste ja füüsiliste ja juriidiliste isikute vahel tsiviil- ja kaubandus-asjades, täiendada, kehtestades tingimused kõnealuse suhtluse läbiviimiseks digivahendite abil.
- (4) Käesoleva määruse eesmärk on muuta kohtumenetlused tõhusamaks ja tulemuslikumaks ning hõlbustada õiguskaitse kättesaadavust olemasolevate suhtluskanalite digitaliseerimisega, mille tulemuseks peaks olema kulude ja aja kokkuhoid, halduskoormuse vähenemine ja suurem vastupanuvõime vääramatute jõu olukordades kõigi piiriüleste õiguslase koostöös osalevate ametiasutuste jaoks. Digitaalsete suhtluskanalite kasutamine pädevate asutuste vahel peaks vähendama viivitusi kohtuasjade menetlemisel nii lühi- kui ka pikaajalises perspektiivis. Sellest peaksid saama kasu füüsilised isikud, juriidilised isikud ja liikmesriikide pädevad asutused ning see peaks suurendama usaldust kohtusüsteemide vastu. Suhtluskanalite digitaliseerimisest oleks kasu ka piiriüleste kriminaalmenetluste valdkonnas ja liidu kuritegevusevastase võitluse kontekstis. Sellega seoses on digitaalsete suhtluskanalite võimaldatav turvalisuse kõrge tase samm edasi, sealhulgas asjaomaste isikute selliste õiguste tagamise vallas nagu õigus era- ja perekonnaelu austamisele ning isikuandmete kaitsele.
- (5) Kõigi käesoleva määruse kohase elektroonilise andmevahetusega seotud isikute põhiõigusi ja -vabadusi, eelkõige õigust õiguskaitse tõhusale kättesaadavusele, õigust õiglasele kohtumenetlusele, diskrimineerimiskeelu põhimõtet, õigust era- ja perekonnaelu austamisele ning õigust isikuandmete kaitsele, tuleks austada täiel määral kooskõlas liidu õigusega.

⁽¹⁾ ELT C 323, 26.8.2022, lk 77.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 23. novembri 2023. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 8. detsembri 2023. aasta otsus.

- (6) Käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmisel peaksid kõik üksused järgima kohtusüsteemi sõltumatuse põhimõtet, võttes arvesse võimude lahususe põhimõtet ja muid õigusriigi põhimõtteid.
- (7) Õiguskaitse tõhus kättesaadavus on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala üks põhieesmärk. Digiüleminek on oluline samm õiguskaitse kättesaadavuse ning kohtusüsteemide tõhususe, kvaliteedi ja läbipaistvuse parandamisel.
- (8) Kohtusüsteemide tõhusa digitaalse koostöö tagamiseks on oluline välja töötada asjakohased kanalid ja vahendid. Seega on väga oluline luua liidu tasandil ühtne infotehnoloogiavahend, mis võimaldab kiiret, vahetut, koostalitlusvõimelist, usaldusväärset, juurdepääsetavat, turvalist ja tõhusat piiriülest elektroonilist kohtuasjadega seotud andmevahetust pädevate asutuste vahel. Komisjon ja liikmesriigid peaksid tagama, et kohtusüsteemide digiüleminekusse oleksid kaasatud õigusvaldkonna töötajad.
- (9) Kohtuasjadega seotud andmete digitaalseks vahetamiseks on välja töötatud vahendid, mis võimaldavad vältida liikmesriikides juba kasutusel olevate IT-süsteemide asendamist või neis kulukate muudatuste tegemist. Online andmevahetus e-õiguskeskkonnas (e-CODEXi süsteem), mille õigusraamistik loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2022/850 ⁽³⁾, on peamine seda liiki vahend, mis on praeguseks välja töötatud, et tagada kiire, vahetu, koostalitlusvõimeline, kestlik, usaldusväärne ja turvaline piiriülene elektrooniline kohtuasjadega seotud andmevahetus pädevate asutuste vahel.
- (10) Menetluste digitaliseerimine peaks tagama õiguskaitse kättesaadavuse kõigi, sealhulgas puuetega inimeste jaoks. Käesoleva määrusega loodav detsentraliseeritud IT-süsteem ja Euroopa elektrooniline juurdepääsupunkt peaksid vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/2102 ⁽⁴⁾ sätestatud veebi juurdepääsetavuse nõuetele. Samal ajal peaksid käesolevas määruses osutatud elektroonilised makseviisid vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2019/882 ⁽⁵⁾ sätestatud ligipääsetavusnõuetele.
- (11) Digitaalsete kanalite loomine piiriüleseks suhtluseks aitaks otseselt parandada õiguskaitse kättesaadavust, võimaldades füüsilistel ja juriidilistel isikutel tsiviil- ja kaubandusajade valdkonda reguleeriva liidu õiguse kohaldamisalasse kuuluvate kohtuasjade puhul taotleda oma õiguste kaitset ja põhistada oma väiteid, algatada menetlusi ja vahetada kohtu- või muude pädevate asutustega kohtuasjadega seotud digitaalsel kujul olevaid andmeid.
- (12) Tagamaks, et elektroonilise side vahenditel on positiivne mõju õiguskaitse kättesaadavusele, peaksid liikmesriigid eraldama piisavalt vahendeid kodanike digioskuste ja digikirjasaaduse parandamiseks ning pöörama erilist tähelepanu selle tagamisele, et digioskuste puudumine ei hakkaks takistama detsentraliseeritud IT-süsteemi kasutamist. Liikmesriigid peaksid tagama, et kõigile asjaomastele õigusvaldkonna töötajatele, sealhulgas prokuröridele, kohtunikele ja haldustöötajatele, ning pädevatele asutustele pakutakse koolitust, et tagada detsentraliseeritud IT-süsteemi tulemuslik kasutamine. Sellise koolituse eesmärk peaks olema parandada kohtusüsteemide toimimist kogu liidus ning põhiõiguste ja -väärtuste tagamist, eelkõige võimaldades õigusvaldkonna töötajatel lahendada tõhusalt mis tahes probleeme, mis võivad tekkida videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel toimuva menetluse või kohtuistungil ajal nende virtuaalse laadi tõttu. Komisjon peaks julgustama liikmesriike taotlema koolitustegevuseks toetusi asjakohastest liidu rahastamisprogrammidest ja neid selles toetama.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2022. aasta määrus (EL) 2022/850, milles käsitletakse arvutipõhist süsteemi piiriüleseks elektrooniliseks andmevahetuseks tsiviil- ja kriminaalasjades tehtava õigusala koostöö valdkonnas (e-CODEXi süsteem) ning millega muudetakse määrust (EL) 2018/1726 (ELT L 150, 1.6.2022, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2102, mis käsitleb avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavust (ELT L 327, 2.12.2016, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70).

- (13) Käesolev määrus peaks hõlmama suhtluse digitaliseerimist selliste piiriülese mõjuga kohtuasjade puhul, mis kuuluvad teatavate tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasju reguleerivate liidu õigusaktide kohaldamisalasse. Kõnealused õigusaktid tuleks loetleda käesoleva määruse lisades. Samuti peaks käesoleva määrusega olema hõlmatud suhtlus pädevate asutuste ning liidu organite ja asutuste (nagu Euroopa Prokuratuur või Eurojust) vahel sellistes asjades, milles neil on pädevus II lisas loetletud õigusaktide alusel. Kui riigisisese õiguse alusel on pankrotihaldurid pädevad võtma vastu nõudeid, mille on maksejõuetusmenetluses esitanud teises liikmesriigis asuv võlausaldaja vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2015/848 ⁽⁶⁾, tuleks neid käsitada pädevate asutustena käesoleva määruse tähenduses.
- (14) Käesolev määrus ei tohiks mõjutada I ja II lisas loetletud õigusaktidega kehtestatud piiriüleseid kohtumenetlusi reguleerivaid norme, välja arvatud käesoleva määrusega kehtestatud digivahendite abil toimuva suhtlusega seotud normid. Käesolev määrus ei tohiks mõjutada riigisisest õigust, mis käsitleb taotluste, dokumentide ja teabe kontrollimise ja esitamise mis tahes aspektidega tegeleva asutuse, isiku või organi määramist. Mõjutada ei tohiks kohaldatava riigisisese õiguse kohaseid nõudeid, mis käsitlevad dokumentide või teabe autentsust, õigsust, usaldusväärsust, usaldatavust ja nõuetekohast õiguslikku vormi, välja arvatud käesoleva määrusega kehtestatud digivahendite abil toimuva suhtlusega seotud normid.
- (15) See, kas kohtuasja tuleb käsitada piiriülese mõjuga asjana, tuleks kindlaks määrata I ja II lisas loetletud õigusaktide alusel. Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada juhul, kui I ja II lisas loetletud õigusaktides on sõnaselgelt sätestatud, et pädevate asutuste vahelise suhtluse kord peaks kuuluma riigisisese õiguse kohaldamisalasse.
- (16) Käesolevas määruses sätestatud kohustusi ei tuleks kohaldada suulise, näiteks telefoni- või silmast-silma suhtluse suhtes.
- (17) Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1784 ⁽⁷⁾ kohase dokumentide kättetoimetamise suhtes ega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1783 ⁽⁸⁾ kohase tõendite kogumise suhtes. Nimetatud määrustes on juba sätestatud erinormid õiguslase koostöö digitaliseerimise kohta. Käesoleva määrusega tuleks siiski teha teavad muudatused määruses (EL) 2020/1784, et tõhustada dokumentide elektroonilist kättetoimetamist otse isikule, kelle dokumentide kättetoimetamiseks teadaolev aadress on teises liikmesriigis.
- (18) Kui komisjon teeb Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kavandamise ja rajamise etapis koostööd väliste osalejatega, peaks sellistel osalejatel olema kogemusi turvalise, kasutajasõbraliku ja juurdepääsetava IT-arenduse valdkonnas.
- (19) Selleks et tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud piiriülestes kohtumenetlustes tagada liikmesriikide vahel turvaline, tõhus, kiire, koostalitlusvõimeline, konfidentsiaalne ja usaldusväärne suhtlus, tuleks kasutada asjakohast sidetehnoloogiat, tingimusel et täidetud on teavad tingimused, mis puudutavad vastuvõetud dokumendi turvalisust, terviklust ja usaldusväärsust ning suhtluse osaliste isikusamasuse tuvastamist. Sellepärast tuleks kehtestada turvaline, tõhus ja usaldusväärne detsentraliseeritud IT-süsteem, mille abil vahetada andmeid piiriülestes kohtumenetlustes. Kõnealuse IT-süsteemi detsentraliseerituse eesmärk peaks olema võimaldada pädevatel asutustel omavahel turvaliselt andmeid vahetada, ilma et sisulises andmete vahetamises osaleks ükski liidu institutsioon. Detsentraliseeritud IT-süsteem peaks võimaldama turvaliselt andmeid vahetada ka liikmesriigi ning liidu organite ja asutuste, näiteks Eurojusti vahel selliste kohtuasjade raames, mis kuuluvad II lisas loetletud õigusaktide kohaldamisalasse.

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/1784, mis käsitleb kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamist tsiviil- ja kaubandusasjades (dokumentide kättetoimetamine) (ELT L 405, 2.12.2020, lk 40).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/1783, mis käsitleb liikmesriikide kohtute vahelist koostööd tõendite kogumisel tsiviil- ja kaubandusasjades (tõendite kogumine) (ELT L 405, 2.12.2020, lk 1).

- (20) Detsentraliseeritud IT-süsteem peaks koosnema liikmesriikide ning asjakohaste liidu organite ja asutuste tagasüsteemidest ning koostalitlevatest juurdepääsupunktidest, mille kaudu on need süsteemid turvalisi ühendusi kasutades omavahel seotud. Detsentraliseeritud IT-süsteemi juurdepääsupunkt peaks põhinema e-CODEXil.
- (21) Käesoleva määruse kohaldamisel peaks liikmesriikidel riikliku IT-süsteemi asemel olema võimalik kasutada komisjoni välja töötatud tarkvara (etalonteostuse tarkvara). See etalonteostuse tarkvara peaks põhinema modulaarsel ülesehitusel, mis tähendab, et tarkvara on pakitud ja tarnitakse eraldi e-CODEXi komponentidest, mida on vaja selle detsentraliseeritud IT-süsteemiga ühendamiseks. Selline ülesehitus võimaldaks liikmesriikidel oma olemasolevat riiklikku õiguslase teabevahetuse taristut taaskasutada või täiustada piiriüleseks kasutamiseks. Ülalpidamiskohustustega seotud küsimustes saaksid liikmesriigid kasutada ka Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi välja töötatud tarkvara (iSupport).
- (22) Komisjon peaks vastutama etalonteostuse tarkvara loomise, arendamise ja hooldamise eest kooskõlas lõimitud andmekaitse ja vaikumisi andmekaitse põhimõtetega ning juurdepääsetavuse nõuetega. Komisjon peaks etalonteostuse tarkvara kavandama, arendama ja hooldama vastavalt andmekaitseõuetele ja -põhimõtetele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EL) 2018/1725⁽⁹⁾ ja (EL) 2016/679⁽¹⁰⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/680,⁽¹¹⁾ eelkõige lõimitud andmekaitse ja vaikumisi andmekaitse põhimõtetele, ja tagades küberturvalisuse kõrge taseme. Eelkõige peaksid need nõudeid ja põhimõtteid järgima kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kes osalevad riiklike IT-süsteemide või etalonteostuse tarkvara loomises, arendamises või hooldamises. Samuti peaks etalonteostuse tarkvara hõlmama asjakohaseid tehnilisi meetmeid ja võimaldama võtta korralduslikke meetmeid, sealhulgas vajalikke järelevalvemeetmeid, et tagada selline turvalisuse ja koostalitlusvõime tase, mis on piiriüleste kohtumenetluste raames toimuva teabevahetuse seisukohast asjakohane. Selleks et tagada koostoime riiklike IT-süsteemidega, peaks etalonteostuse tarkvara suutma rakendada määru (EL) 2022/850 määratletud digitaalseid protsessistandardeid vastavate käesoleva määruse I ja II lisas loetletud õigusaktide puhul.
- (23) Selleks et pakkuda taotlejatele kiiret, turvalist ja tõhusat abi, peaks suhtlus pädevate asutuste vahel, nagu kohtud ning keskasutused, mis on määratud kindlaks vastavalt nõukogu määrustele (EÜ) nr 4/2009⁽¹²⁾ ja (EL) 2019/1111,⁽¹³⁾ toimuma reeglina detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu.
- (24) Edastamine detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu võib olla võimatu süsteemi häire tõttu. Asjaomased liidu organid ja liikmesriigid peaksid kõik süsteemi häired kõrvaldama võimalikult kiiresti. Edastamine võib praktikas olla võimatu ka edastatava füüsiliste või tehniliste omaduste tõttu, näiteks kui tegemist on füüsiliste tõendite edastamisega või vajadusega edastada paberil originaaldokument, et hinnata selle autentsust, või vääramatut jõu korral. Vääramatut jõu olukorrad tulenevad üldjuhul ettenägematutest ja möödapääsmatutest sündmustest, mille on tinginud pädevast asutusest sõltumatu põhjus. Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, peaks suhtlus toimuma kõige asjakohasemate alternatiivsete vahendite abil. Sellised alternatiivsed vahendid peaksid muu hulgas tagama, et edastamine toimub võimalikult kiiresti ja turvalisel viisil muude turvaliste elektrooniliste vahendite abil, posti teel või isiklikult, kui selline edastamise viis on võimalik.

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

⁽¹²⁾ Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes (ELT L 7, 10.1.2009, lk 1).

⁽¹³⁾ Nõukogu 25. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1111, mis käsitleb kohtualluvust, abieluasjade ja vanemliku vastutusega seotud kohtuasjades tehtud lahendite tunnustamist ja täitmist ning rahvusvahelisi lapserõve (ELT L 178, 2.7.2019, lk 1).

- (25) Detsentraliseeritud IT-süsteem peaks olema pädevate asutuste vahelises suhtluses vaikimisi kasutatav vahend. Selleks et tagada õiguslase koostöö paindlikkus, võivad teatavates olukordades osutada siiski sobivamaks muud sidevahendid. See võiks olla asjakohane juhul, kui pädevatel asutustel on vaja kasutada personaalset otsesuhtlust, ja eelkõige kohtute vahelise otsesuhtluse puhul, mis toimub vastavalt määrustele (EL) 2015/848 ja (EL) 2019/1111, ning pädevate asutuste vahelise otsesuhtluse puhul, mis toimub vastavalt nõukogu raamotsustele 2005/214/JSK⁽¹⁴⁾, 2006/783/JSK⁽¹⁵⁾, 2008/909/JSK⁽¹⁶⁾, 2008/947/JSK⁽¹⁷⁾, 2009/829/JSK⁽¹⁸⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2014/41/EL⁽¹⁹⁾ või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1805⁽²⁰⁾, kui pädevate asutuste vaheline suhtlus võib toimuda mis tahes vahendite või mis tahes asjakohaste vahendite abil, nagu on sätestatud kõnealustes õigusaktides. Sellistel puhkudel saaksid pädevad asutused kasutada vähemametlikke sidevahendeid, näiteks e-posti.

Muude sidevahendite kasutamine võiks olla asjakohane ka juhul, kui suhtlus hõlmab tundlike andmete käsitlemist või kui mahukate dokumentide digitaliseerimine paneb dokumente saatvale pädevale asutusele ebaproportsionaalselt suure halduskoormuse. Arvestades, et pädevate asutuste käsutuses on tundlikud andmed, tuleks asjakohase sidevahendi valikul alati tagada teabevahetuse turvalisus ja usaldusvärsus. Detsentraliseeritud IT-süsteemi tuleks alati pidada kõige asjakohasemaks vahendiks käesoleva määruse I ja II lisas loetletud õigusaktidega kehtestatud vormide vahetamiseks. Vorme võiks siiski saada vahetada ka muude vahendite abil juhul, kui erinevate liikmesriikide pädevad asutused asuvad liikmesriigis samas kohas eesmärgiga aidata kaasa õiguslase koostöö menetluste läbiviimisele käesoleva määruse II lisas loetletud õigusaktide alusel, kui see on vajalik asja kiireloomulisuse tõttu, näiteks direktiivi 2014/41/EL kohastes olukordades, kui taotlev asutus osutab täitjariigis abi Euroopa uurimismääruse täitmisel või kui erinevate liikmesriikide pädevad asutused koordineerivad käesoleva määruse II lisas loetletud õigusaktide kohaseid õiguslase koostöö menetlusi füüsilistel kohtumistel.

- (26) Üksusel, kes haldab detsentraliseeritud IT-süsteemi komponente, mis kuuluvad liidu vastutusalasse vastavalt määrusega (EL) 2022/850 kehtestatud turvanõuetele, peab olema nende komponentide nõuetekohase toimimise tagamiseks piisavalt vahendeid.
- (27) Selleks et hõlbustada füüsiliste ja juriidiliste isikute juurdepääsu pädevatele asutustele tsiviil- ja kaubandusajades, tuleks käesoleva määrusega luua liidu tasandil juurdepääsupunkt ehk Euroopa elektrooniline juurdepääsupunkt, mis on osa detsentraliseeritud IT-süsteemist ja mis peaks sisaldama teavet füüsiliste ja juriidiliste isikute õiguse kohta saada tasuta õigusabi ning mille kaudu peaksid isikud saama esitada nõudeid ja taotlusi, saata, taotleda ja vastu võtta menetluse seisukohast olulist teavet, sealhulgas digitaalseid toimikuid või nende osi, ning suhelda pädevate asutustega või lasta oma esindajatel teha seda nende nimel käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvatel juhtudel või lasta kohtu- või kohtuväliseid dokumente endale kätte toimetada. Euroopa elektroonilist juurdepääsupunkti tuleks majutada Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis, mis on ühtne kontaktpunkt õiguslase teabe ja teenuste saamiseks liidus.

⁽¹⁴⁾ Nõukogu 24. veebruari 2005. aasta raamotsus 2005/214/JSK rahaliste karistuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta (ELT L 76, 22.3.2005, lk 16).

⁽¹⁵⁾ Nõukogu 6. oktoobri 2006. aasta raamotsus 2006/783/JSK konfiskeerimisotsuste suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta (ELT L 328, 24.11.2006, lk 59).

⁽¹⁶⁾ Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/909/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil (ELT L 327, 5.12.2008, lk 27).

⁽¹⁷⁾ Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/947/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kohtuotsuste ja vangistuse tingimisi kohaldamata jätmist käsitlevate otsuste suhtes, et teostada tingimuslike meetmete ja alternatiivsete mõjutusvahendite järelevalvet (ELT L 337, 16.12.2008, lk 102).

⁽¹⁸⁾ Nõukogu 23. oktoobri 2009. aasta raamotsus 2009/829/JSK Euroopa Liidu liikmesriikides vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta järelevalvemeetmete rakendamise otsuste kui kohtuelse kinnipidamisega seotud alternatiivse võimaluse suhtes (ELT L 294, 11.11.2009, lk 20).

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/41/EL, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades (ELT L 130, 1.5.2014, lk 1).

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1805, mis käsitleb arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikust tunnustamist (ELT L 303, 28.11.2018, lk 1).

- (28) Kohaldatakse õigust saada liidu või riigisese õiguse kohast tasuta õigusabi või muud õigusabi, eelkõige õigust saada tasuta õigusabi, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 650/2012⁽²¹⁾, nõukogu määrustes (EÜ) nr 4/2009 ja (EL) 2019/1111 ning nõukogu direktiivis 2003/8/EÜ⁽²²⁾. Füüsilistel ja juriidilistel isikutel peaks olema võimalik pääseda juurde e-õiguskeskkonna portaalis sisalduvale asjakohasele teabele Euroopa elektroonilises juurdepääsupunktis esitatud linkide kaudu.
- (29) Seoses füüsiliste ja juriidiliste isikute ning pädevate asutuste vahelise suhtlusega piiriülestes tsiviil- ja kaubandusajades tuleks elektroonilist sidet kasutada olemasolevate, sealhulgas riiklike sidevahendite alternatiivina, ilma et see mõjutaks füüsiliste või juriidiliste isikute suhtlust oma riigi pädevate asutustega kooskõlas riigisese õigusega. Juriidiliste isikute ja pädevate asutuste vahelises suhtluses tuleks soodustada elektrooniliste vahendite vaikimisi kasutamist. Selle tagamiseks, et õiguskaitse kättesaadavaks tegemine digivahendite kaudu ei suurendaks veelgi digilõhet, tuleks siiski jätta asjaomastele isikutele õigus otsustada selle üle, kas nad valivad sidevahendiks käesolevas määruses sätestatud elektroonilise side või muud sidevahendid. See on eriti oluline, et võtta arvesse nende inimeste eriolukorda, kellel võivad puududa digiteenuste juurdepääsuks vajalikud tehnilised vahendid või digioskused, ning puuetega inimeste eriolukorda, sest liikmesriigid ja liit on kohustunud võtma asjakohaseid meetmeid kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooniga.
- (30) Selleks et parandada piiriülest elektroonilist suhtlust ja dokumentide edastamist detsentraliseeritud IT-süsteemi, sealhulgas Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu, ei tohiks menetluses keelduda detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu edastatud dokumentide õigusjõu ja nende lubatavuse tunnustamisest ainuüksi seetõttu, et need on esitatud elektroonilisel kujul. See põhimõte ei tohiks siiski mõjutada hinnangu andmist kõnealuste dokumentide õigusjõule või lubatavusele, kui need dokumendid võivad kujutada endast tõendeid vastavalt riigisesele õigusele.
- (31) Suuliste kohtuistungite hõlbustamiseks piiriülese mõjuga tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalmenetluste puhul tuleks käesoleva määrusega ette näha võimalus kasutada videokonverentsi või muud kaugsidetehnoloogiat.
- (32) Videokonverents või muu kaugsidetehnoloogia peaks võimaldama pädeval asutusel tuvastada ärakuulatavate isikute samasust ning kasutada kohtuistungil ajal pilt-, heli- ja häälsuhtlust. Pelgalt telefonikõnet ei tohiks käsitada suuliste kohtuistungite puhul asjakohase kaugsidetehnoloogiana. Kasutatav tehnoloogia peaks vastama kohaldatavatele isikuandmete kaitse, side konfidentsiaalsuse ja andmeturbe standarditele, olenemata sellest, millist liiki kohtuistungil seda kasutatakse.
- (33) Videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel korraldatud kohtuistungist ei tohiks keelduda pelgalt seetõttu, et kaugsidetehnoloogia kasutamist reguleerivad riigiseseid õigusnorme ei ole olemas. Sellisel juhul tuleks *mutatis mutandis* kohaldada kõige asjakohasemaid riigisese õiguse kohaselt kohaldatavaid norme, nagu tõendite kogumist käsitlevad normid.
- (34) Käesolev määrus ei tohiks mõjutada õigust suulisele tõlkele ning tsiviil-, kaubandus- või kriminaalmenetlustes kasutatav videokonverents või muu kaugsidetehnoloogia peaks võimaldama suulise tõlke kasutamist.
- (35) Selleks et piiriülese mõjuga tsiviil- ja kaubandusmenetluste raames korraldatavaid suulisi kohtuistungeid hõlbustada, tuleks käesoleva määrusega ette näha võimalus kasutada videokonverentsi või muud kaugsidetehnoloogiat menetlusosaliste või nende esindajate osalemiseks sellistel kohtuistungitel, tingimusel et asjakohane tehnoloogia on kättesaadav, et menetlusosalistel on võimalik esitada arvamused sellise tehnoloogia kasutamise kohta ja et sellise tehnoloogia kasutamine on asjakohane kohtuasja konkreetseid asjaolusid arvesse võttes. Käesolev määrus ei tohiks välistada pooli abistavate isikute ning tsiviil- ja kaubandusajades menetlevate prokuröride osalemist kohtuistungil videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel kooskõlas kohaldatava riigisese õigusega.

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 650/2012, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist (ELT L 201, 27.7.2012, lk 107).

⁽²²⁾ Nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/8/EÜ, millega parandatakse õiguskaitse kättesaadavust piiriüleste vaidluste korral, kehtestades sellistes vaidlustes antava tasuta õigusabi kohta ühised miinimumeeskirjad (EÜT L 26, 31.1.2003, lk 41).

- (36) Videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel toimuvate kohtuistungite algatamise ja selliste kohtuistungite korraldamise menetluse suhtes tuleks tsiviil- ja kaubandusajades kohaldada selle liikmesriigi õigust, kus menetlus toimub. Kui tsiviil- või kaubandusajades on kohtuistungit korraldava liikmesriigi õiguses nähtud ette kohtuistungite salvestamine, tuleks pooli teavitada nendest sätetest ning, kui see on ette nähtud, võimalusest salvestamisest keelduda.
- (37) Kui pädev asutus otsustab, kas lubada pooltel ja nende esindajatel osaleda tsiviil- ja kaubandusajades peetaval kohtuistungil videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel, peaks ta poolte seisukohtade väljaselgitamiseks valima asjakohase viisi kooskõlas riigisisese menetlusõigusega.
- (38) Kui pädev asutus on tsiviil- või kaubandusaja menetluses otsustanud lubada vähemalt ühel poolel või muudel isikutel osaleda kohtuistungil videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel, peaks asjaomane pädev asutus tagama sellise isiku juurdepääsu sellele kohtuistungile videokonverentsi vahendusel. Eelkõige peaks pädev asutus saatma sellistele isikutele lingi, mille kaudu on neil võimalik asjaomasest videokonverentsist osa võtta, ja andma tehnilist abi. Näiteks peaks pädev asutus andma juhiseid kasutatava tarkvara kohta ja korraldama enne kohtuistungit vajaduse korral tehnilise testi. Pädev asutus peaks võtma arvesse puuetega inimeste erivajadusi.
- (39) Kui kooskõlas riigisisese õigusega osaleb tsiviil- või kaubandusaja menetluses laps, eelkõige menetlusosalisena, peaks lapsel olema võimalik osaleda kohtuistungil videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel vastavalt käesolevale määrusele, võttes arvesse lapse menetlusõigusi. Seevastu kui laps osaleb menetluses tsiviil- või kaubandusajas tõendite kogumise eesmärgil, näiteks kui last on vaja küsitleda kui tunnistajat, peaks last siiski olema võimalik ära kuulata videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel kooskõlas määrusega (EL) 2020/1783.
- (40) Kui pädev asutus taotleb isiku osalemist tsiviil- või kaubandusajas tõendite kogumise eesmärgil, peaks sellise isiku osalemine istungil videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel toimuma vastavalt määrusele (EL) 2020/1783.
- (41) Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia tsiviil- ja kaubandusajades kasutamise suhtes, kui selline kasutamine on juba ette nähtud I lisas loetletud õigusaktidega, või piiriülese mõjuta asjades kasutamise suhtes. Lisaks ei tuleks käesolevat määrust kohaldada videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia notariaalsetes tõestamismenetlustes kasutamise suhtes.
- (42) Kriminaalasjades tuleks videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel toimuvate kohtuistungite algatamise ja selliste kohtuistungite korraldamise menetluse suhtes kohaldada selle liikmesriigi õigust, kes istungit korraldab. Videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel toimuvat kohtuistungit korraldava liikmesriigina tuleks käsitada videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia kasutamist taotlenud liikmesriiki.
- (43) Käesolevas määruses sätestatud norme, mis käsitlevad videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia kasutamist kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö menetlustes toimuvate kohtuistungite puhul, ei tuleks kohaldada videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel toimuvate kohtuistungite suhtes, mida korraldatakse tõendite kogumiseks või sellise kohtuliku arutelu pidamiseks, mille tulemusena võidakse teha otsus kahtlustatava või süüdistatava süü või süütuse kohta. Käesolev määrus ei tohiks piirata direktiivi 2014/41/EL, konventsiooni Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise vastastikuse õigusabi kohta kriminaalasjades ega nõukogu raamotsuse 2002/465/JSK ⁽²³⁾ kohaldamist.

⁽²³⁾ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/465/JSK ühiste uurimisrühmade kohta (EÜT L 162, 20.6.2002, lk 1).

- (44) Selleks et kaitsta õigust õiglasele kohtumenetlusele ja kaitseõigust, peaks kahtlustatav, süüdistatav või süüdimõistetud isik või määruses (EL) 2018/1805 määratletud puudutatud isik, kes ei ole kahtlustatav, süüdistatav ega süüdimõistetud isik, andma oma nõusoleku videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia kasutamiseks kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö menetluses korraldataval kohtuistungil. Pädeval asutusel peaks olema võimalik teha erand kahtlustatava, süüdistatava, süüdimõistetud isiku või puudutatud isiku nõusoleku küsimise nõudest üksnes erandlikel asjaoludel, kui selline erand on nõuetekohaselt põhjendatud tõelise ja vahetu või ettenähtava tõsise ohuga avalikule julgeolekule või rahvatervisele. Videokonverentsi kasutamiseks nõusoleku küsimisest erandi tegemine peaks piirduma sellega, mis on vajalik, ja selle puhul tuleks täiel määral austada Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „põhiõiguste harta“). Kui nõusolekut ei küsita, peaks kahtlustataval, süüdistataval, süüdimõistetud isikul või puudutatud isikul olema võimalik taotleda asja uuesti läbivaatamist kooskõlas riigisisese õigusega ja täielikus kooskõlas põhiõiguste hartaga.
- (45) Kui kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistetud isiku õigusi videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel toimuva kohtuistungi raames rikutakse, peaks olema tagatud juurdepääs tõhusale õiguskaitselahendile kooskõlas põhiõiguste harta artikliga 47. Juurdepääs tõhusale õiguskaitselahendile tuleks videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel toimuva kohtuistungi raames tagada ka puudutatud isikutele, kes ei ole kahtlustatavad, süüdistatavad või süüdimõistetud isikud, määruse (EL) 2018/1805 kohaste menetluste raames.
- (46) Pädevad asutused, kes vastutavad kriminaalasjas videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel toimuva kohtuistungi korraldamise eest, peaksid tagama, et kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistetud isiku või määruse (EL) 2018/1805 kohase menetluse puhul puudutatud isiku suhtlus oma kaitsjaga nii vahetult enne kohtuistungit kui ka selle ajal on konfidentsiaalne kooskõlas kohaldatava riigisisese õigusega.
- (47) Kui kriminaalasja raames korraldatakse kohtuistung videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel, peaks sellise kohtuistungi korraldamiseks taotluse saanud pädev asutus (edaspidi „taotluse saanud pädev asutus“) tagama, et kahtlustataval, süüdistataval või süüdimõistetud isikul või määruses (EL) 2018/1805 määratletud puudutatud isikul, sealhulgas puuetega inimestel, oleks juurdepääs vajalikule taristule, et kasutada videokonverentsi või muud kaugsidetehnoloogiat. See peaks hõlmama kohustust anda juurdepääs näiteks ruumidele, kus kohtuistung toimub, ja olemasolevatele tehnilistele seadmetele. Kui taotluse saanud pädeva asutuse ruumides tehnilised seadmed puuduvad, peaks asjaomasel asutusel olema võimalik teha praktilisi korraldusi, viies kohtuistungit läbi mõne teise asutuse ruumides, eesmärgiga korraldada võimaluse korral kohtuistung videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel, kooskõlas riigisiseste menetlustega.
- (48) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 910/2014 ⁽²⁴⁾ on loodud liidu ühtne õigusraamistik selliste e-identimise vahendite ja elektrooniliste usaldusteenuste (edaspidi „eIDASe usaldusteenused“), eelkõige e-allkirjad, e-templid, ajatemplid, e-andmevahetusteenused ja veebisaidi autentimine, tunnustamise kohta, mida tunnustatakse piiriülesest õiguslikult samaväärsetena neile vastavate füüsiliste vahenditega. Seega tuleks käesoleva määrusega näha ette eIDASe usaldusteenuste kasutamine digitaalse suhtluse puhul.
- (49) Kui käesoleva määruse kohaselt elektroonilise side osana edastatav dokument eeldab templit või allkirja, peaks pädevad asutused kasutama määruses (EL) nr 910/2014 määratletud kvalifitseeritud e-templit või kvalifitseeritud e-allkirja ning füüsilised või juriidilised isikud peaksid kasutama kvalifitseeritud e-allkirja või e-identimist. Käesolev määrus ei peaks siiski mõjutama vorminõudeid, mida kohaldatakse taotlusele lisatud dokumentide suhtes, mis võivad olla digitaalsed originaalid või kinnitatud ära kirjad. Samuti ei tohiks käesolev määrus piirata dokumentide konvertimist käsitleva riigisisese õiguse kohaldamist ning dokumentide või teabe autentsust, õigsust, usaldusväärsust, usaldatavust ja nõuetekohast õiguslikku vormi käsitlevaid nõudeid, välja arvatud käesoleva määrusega kehtestatud tingimused, mis on seotud digivahendite abil toimuva suhtlusega.

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73).

- (50) Selleks et lihtsustada tasude maksmist selliste piiriülese mõjuga kohtuasjade puhul, mis kuuluvad I lisas loetletud tsiviil- ja kaubandusajaja käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamisalasse, peaks tasude elektroonilise maksmise tehnilised vahendid olema kooskõlas kohaldatavate juurdepääsetavust käsitlevate normidega. Kõikjal liidus laialdaselt kättesaadavate makseviiside, nagu krediitkaardid, deebetkaardid, digirahakotid ja pangaulekanded, kasutamine peaks olema võimalik internetikeskkonnas ja juurdepääsetav Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu.
- (51) Selleks et tagada käesoleva määruse eesmärkide täielik saavutamine ning tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasju käsitlevate kehtivate liidu õigusaktide kooskõla käesoleva määrusega, on käesoleva määrusega vaja muuta järgmisi õigusakte: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 805/2004⁽²⁵⁾, (EÜ) nr 1896/2006,⁽²⁶⁾ (EÜ) nr 861/2007,⁽²⁷⁾ (EL) nr 606/2013,⁽²⁸⁾ (EL) nr 655/2014,⁽²⁹⁾ (EL) 2015/848 ja (EL) 2018/1805. Kõnealuste muudatuste eesmärk on tagada, et suhtlus toimub käesolevas määruses sätestatud normide ja põhimõtete kohaselt. Tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasju käsitlevate direktiivide ja raamotsuste muudatused kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2023/2843⁽³⁰⁾.
- (52) 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁽³¹⁾ punktide 22 ja 23 kohaselt peaks komisjon käesolevat määrust hindama, tuginedes spetsiaalset järelevalvekorda kasutades kogutud teabele, sealhulgas iga käesoleva määruse I ja II lisas loetletud õigusakti kohta tehtud kvantitatiivsele ja kvalitatiivsele hindamisele, et hinnata käesoleva määruse tegelikku mõju kohapeal, eelkõige et uurida piiriülese õigusala koostöö digitaliseerimise mõju tõhususele ja tulemuslikkusele ja edasiste meetmete võtmise vajadust.
- (53) Komisjoni poolt tagasüsteemina välja töötatud etalonteostuse tarkvara peaks programmi abil koguma seire eesmärgil vajalikke andmeid ning need andmed tuleks edastada komisjonile. Kui liikmesriigid otsustavad komisjoni välja töötatud etalonteostuse tarkvara asemel kasutada riiklikku IT-süsteemi, võiks sellisesse süsteemi integreerida võimaluse koguda kõnealuseid andmeid programmi abil ning sellisel juhul tuleks need andmed edastada komisjonile. Samuti võiks e-CODEXi ühendusvahendi varustada funktsiooniga, mis võimaldab asjakohaseid statistilisi andmeid kätte saada.
- (54) Juhul kui selliste kohtuistungite arvu kohta, mille puhul kasutati videokonverentsi, ei ole andmeid võimalik automaatselt koguda ja eesmärgiga piirata andmete kogumisest tulenevat täiendavat halduskoormust, peaks iga liikmesriik määrama vähemalt ühe kohtu või pädeva asutuse kontrollvalimi koostamise eesmärgil. Määratud kohtule või pädevale asutusele tuleks teha ülesandeks koguda selliseid andmeid oma kohtuistungite kohta ja esitada need komisjonile; selle põhjal peaks olema võimalik hinnanguliselt kindlaks teha konkreetse liikmesriigi puhul käesoleva määruse hindamiseks vajalike andmete mahtu. Määratud kohus või pädev asutus peaks olema pädev korraldama kohtuistungeid videokonverentsi vahendusel kooskõlas käesoleva määrusega. Neis valdkondades, kus käesoleva määruse tähenduses pädevate asutustena käsitatakse muid asutusi kui kohtud või prokurörid, näiteks notareid, peaks määratud kontrollvalim olema representatiivne ka käesoleva määruse nendepoolse rakendamise osas.

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 805/2004, millega luuakse Euroopa täitekorraldus vaidlustamata nõuete kohta (ELT L 143, 30.4.2004, lk 15).

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsmenetlus (ELT L 399, 30.12.2006, lk 1).

⁽²⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate nõuete menetlus (ELT L 199, 31.7.2007, lk 1).

⁽²⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 606/2013 tsiviilasjades määratud kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta (ELT L 181, 29.6.2013, lk 4).

⁽²⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 655/2014, millega luuakse pangakontode Euroopa arestimismääruse menetlus, et hõlbustada võlgade piiriülest sissenõudmist tsiviil- ja kaubandusajajades (ELT L 189, 27.6.2014, lk 59).

⁽³⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/2843, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2011/99/EL ja 2014/41/EL, nõukogu direktiivi 2003/8/EÜ ning nõukogu raamotsuseid 2002/584/JSK, 2003/577/JSK, 2005/214/JSK, 2006/783/JSK, 2008/909/JSK, 2008/947/JSK, 2009/829/JSK ja 2009/948/JSK seoses õigusala koostöö digitaliseerimisega (ELT L, 2023/2843, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2843/oj>).

⁽³¹⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (55) Käesoleva määruse kohaldamine ei mõjuta võimude lahusust ja kohtute sõltumatust liikmesriikides, samuti põhiõiguste hartas ja liidu õiguses, näiteks menetlusõiguste direktiivides, täpsemalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2010/64/EL⁽³²⁾, 2012/13/EL⁽³³⁾, 2013/48/EL⁽³⁴⁾, (EL) 2016/343⁽³⁵⁾, (EL) 2016/800⁽³⁶⁾, ja (EL) 2016/1919⁽³⁷⁾, sätestatud menetlusõigusi, ning eelkõige õigust suulisele tõlkele, õigust kaitsjale, õigust tutvuda kohtuasja toimikuga, õigust tasuta õigusabile ja õigust viibida kohtulikul arutelul.
- (56) Detsentraliseeritud IT-süsteemis toimuva isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse määruseid (EL) 2016/679 ja (EL) 2018/1725 ning direktiivi (EL) 2016/680. Selleks et selgitada, kes vastutab detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu saadetud või vastu võetud isikuandmete töötlemise eest, tuleks käesolevas määruses kindlaks määrata, keda tuleks käsitada isikuandmete vastutava töötlejana. Sel eesmärgil tuleks kõigi saatvate või vastuvõtivate üksuste puhul eeldada, et nad on isikuandmete töötlemise eesmärgi ja vahendid eraldi kindlaks määranud.
- (57) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused seoses detsentraliseeritud IT-süsteemi loomisega, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽³⁸⁾. Rakendusaktid peaksid võimaldama liikmesriikidel kohandada oma vastavaid riiklikke IT-süsteeme ühendamiseks detsentraliseeritud IT-süsteemiga.
- (58) Kuna käesoleva määruse eesmärke, eeskätt piiriülese õiguslase koostöö ühtlustatud digitaliseerimist, ei suuda liikmesriigid eraldi piisavalt saavutada, muu hulgas sellepärast, et ei ole võimalik tagada liikmesriikide ning liidu organite ja asutuste IT-süsteemide koostalitlusvõimet, küll aga saab seda liidu koordineeritud tegevuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (59) ELi lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule (ELi toimimise leping) lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (60) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 ning artikli 4a lõike 1 kohaselt ja ilma et see piiraks kõnealuse protokoll artikli 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (61) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas ametlikud märkused 25. jaanuaril 2022,

⁽³²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1).

⁽³³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta direktiiv 2012/13/EL, milles käsitletakse õigust saada kriminaalmenetluses teavet (ELT L 142, 1.6.2012, lk 1).

⁽³⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega (ELT L 294, 6.11.2013, lk 1).

⁽³⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/343, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikul arutelul (ELT L 65, 11.3.2016, lk 1).

⁽³⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/800, mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikke tagatiseid (ELT L 132, 21.5.2016, lk 1).

⁽³⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1919, milles käsitletakse tasuta õigusabi andmist kahtlustatavatele ja süüdistatavatele kriminaalmenetluses ning isikutele, kelle üleandmist taotletakse Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses (ELT L 297, 4.11.2016, lk 1).

⁽³⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluliste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega luuakse ühtne õigusraamistik, mis käsitleb elektroonilise side kasutamist pädevate asutuste vahel seoses tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö menetlustega ning elektroonilise side kasutamist füüsiliste või juriidiliste isikute ja pädevate asutuste vahel seoses tsiviil- ja kaubandusajades toimuvate kohtumenetlustega.

Lisaks kehtestatakse sellega normid järgmise kohta:

- a) videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia kasutamine muul eesmärgil kui määruse (EL) 2020/1783 kohaseks tõendite kogumiseks;
- b) e-allkirjade ja e-templite kohaldamine;
- c) elektrooniliste dokumentide õiguslik toime;
- d) tasude elektrooniline maksmine.

2. Käesolevat määrust kohaldatakse tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö menetlustes toimuva elektroonilise side suhtes, nagu on sätestatud artiklites 3 ja 4, ning tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjades videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel toimuvate kohtuistungite suhtes, nagu on sätestatud artiklites 5 ja 6.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „pädev asutus“ – kohus, prokuratuur, keskasutus ja muu pädev asutus, mis on määratletud I ja II lisas loetletud õigusaktides, vastavalt nendele õigusaktidele määratud või millest tuleb vastavalt neile õigusaktidele teatada, ning liidu organid ja asutused, mis osalevad õiguslase koostöö menetlustes II lisas loetletud õigusaktide kohaselt; artikli 5 kohaldamisel hõlmab mõiste „pädev asutus“ ka mis tahes kohut või muud asutust, mis on liidu või liikmesriigi õiguse alusel pädev korraldama tsiviil- ja kaubandusajades kohtuistungeid videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel; artikli 6 kohaldamisel hõlmab mõiste „pädev asutus“ ka mis tahes kohut või muud asutust, mis osaleb II lisas loetletud õigusaktides sätestatud menetlustes;
- 2) „elektrooniline side“ – teabe digitaalne vahetamine interneti või muu elektroonilise side võrgu kaudu;
- 3) „detsentraliseeritud IT-süsteem“ – IT-süsteemide ja koostalitlusvõimeliste juurdepääsupunktide võrgustik, mille toimimise ja haldamise eest vastutab iga liikmesriik, liidu organ või asutus ise ning mis võimaldab turvalist ja usaldusväärset piiriülest teabevahetust;
- 4) „Euroopa elektrooniline juurdepääsupunkt“ – portaal, millele füüsilistel ja juriidilistel isikutel või nende esindajatel on juurdepääs kõikjal liidus ning mis on ühendatud koostalitlusvõimelise juurdepääsupunktiga detsentraliseeritud IT-süsteemi kontekstis;
- 5) „tasud“ – maksed, mida pädevad asutused koguvad I lisas loetletud õigusaktide kohaselt toimuvate menetluste raames;
- 6) „videokonverents“ – audiovisuaalse ülekande tehnoloogia, mis võimaldab kujutiste ja heli kahesuunalist ja samaaegset edastamist, tehes võimalikuks pilt-, heli- ja häälsuhtluse.

II PEATÜKK

PÄDEVATE ASUTUSTE VAHELINE SUHTLUS

Artikkel 3

Pädevate asutuste suhtluses kasutatavad sidevahendid

1. I lisas loetletud õigusaktide kohane suhtlus erinevate liikmesriikide pädevate asutuste vahel ja II lisas loetletud õigusaktide kohane suhtlus erinevate liikmesriikide pädevate asutuste ning riikliku pädeva asutuse ja liidu organi või asutuse vahel, sealhulgas kõnealuste õigusaktidega kehtestatud vormide vahetamine, toimub turvalise, tõhusa ja usaldusväärse detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu.

2. Pädevad asutused võivad siiski suhelda alternatiivsete vahendite kaudu, kui lõike 1 kohane elektroonilise side kasutamine ei ole järgmise tõttu võimalik:

- a) detsentraliseeritud IT-süsteemi häire,
- b) edastatava materjali füüsiline või tehniline laad või
- c) vääramatu jõud.

Esimese lõigu kohaldamisel tagavad pädevad asutused, et kasutatavad alternatiivsed sidevahendid on kõige kiiremad ja kõige asjakohasemad ning et need tagavad turvalise ja usaldusväärse teabevahetuse.

3. Lisaks lõikes 2 osutatud eranditele, kui detsentraliseeritud IT-süsteemi kasutamine ei ole asjaomast olukorda arvestades asjakohane, võib kasutada ükskõik millist muud sidevahendit. Pädevad asutused tagavad, et käesoleva lõike kohane teabevahetus toimub turvalisel ja usaldusväärsel viisil.

4. Lõiget 3 ei kohaldata I ja II lisas loetletud õigusaktides sätestatud vormide vahetamise suhtes.

Juhul kui erinevate liikmesriikide pädevad asutused asuvad liikmesriigis samas kohas, et aidata kaasa õiguslase koostöö menetluste läbiviimisele II lisas loetletud õigusaktide alusel, võivad nad vahetada vorme muul asjakohasel viisil, kui see on vajalik asja kiireloomulisuse tõttu. Pädevad asutused tagavad, et käesolevas lõigus osutatud vormide vahetamine toimub turvalisel ja usaldusväärsel viisil.

5. Käesolev artikkel ei mõjuta kohaldatavaid dokumentide lubatavust käsitlevaid liidu ja riigisisese õiguse menetlussätteid, välja arvatud sidevahenditega seotud nõudeid.

6. Iga liikmesriik võib otsustada kasutada detsentraliseeritud IT-süsteemi oma riiklike asutuste vaheliseks suhtluseks kohtuasjade raames, mis kuuluvad I või II lisas loetletud õigusaktide kohaldamisalasse.

7. Liidu organid või asutused võivad otsustada kasutada detsentraliseeritud IT-süsteemi oma organite või asutuste vaheliseks suhtluseks kohtuasjade raames, mis kuuluvad II lisas loetletud õigusaktide kohaldamisalasse.

III PEATÜKK

FÜÜSILISTE VÕI JURIIDILISTE ISIKUTE JA PÄDEVATE ASUTUSTE VAHELINE SUHTLUS TSIVIIL- JA KAUBANDUSASJADES

Artikkel 4

Euroopa elektrooniline juurdepääsupunkt

1. Euroopa elektrooniline juurdepääsupunkt luuakse Euroopa e-õiguskeskkonna portaaliks.
2. Euroopa elektroonilist juurdepääsupunkti võib kasutada füüsiliste või juriidiliste isikute või nende esindajate ja pädevate asutuste vaheliseks elektrooniliseks sideks järgmistel juhtudel:
  - a) määrustes (EÜ) nr 1896/2006, (EÜ) nr 861/2007 ja (EL) nr 655/2014 sätestatud menetlused;
  - b) määruses (EÜ) nr 805/2004 sätestatud menetlused;
  - c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EL) nr 650/2012, (EL) nr 1215/2012 ⁽³⁹⁾ ja (EL) nr 606/2013 ning nõukogu määrustes (EÜ) nr 4/2009, (EL) 2016/1103, ⁽⁴⁰⁾ (EL) 2016/1104 ⁽⁴¹⁾ ja (EL) 2019/1111 sätestatud tunnustamis-, täidetavaks tunnistamise või tunnustamisest keeldumise menetlused;
  - d) järgmiste dokumentide väljastamise, parandamise ja kehtetuks tunnistamise menetlused:
    - i) määruses (EÜ) nr 4/2009 sätestatud väljavõtted,
    - ii) määruses (EL) nr 650/2012 sätestatud Euroopa pärimistunnistus ja tõendid,
    - iii) määruses (EL) nr 1215/2012 sätestatud tunnistused,
    - iv) määruses (EL) nr 606/2013 sätestatud tunnistused,
    - v) määruses (EL) 2016/1103 sätestatud tõendid,
    - vi) määruses (EL) 2016/1104 sätestatud tõendid,
    - vii) määruses (EL) 2019/1111 sätestatud tõendid;
  - e) määruse (EL) 2015/848 artikli 53 kohane nõude esitamine maksejõuetusmenetluses teises liikmesriigis asuva võlausaldaja poolt;
  - f) füüsiliste või juriidiliste isikute või nende esindajate suhtlus keskasutustega vastavalt määrustele (EÜ) nr 4/2009 ja (EL) 2019/1111 või pädevate asutustega vastavalt direktiivi 2003/8/EÜ IV peatükile.
3. Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti tehnilise haldamise, arendamise, juurdepääsetavuse, hoolduse, turvalisuse ja tehnilise kasutajatoe eest vastutab komisjon. Komisjon pakub tehnilist kasutajatuge tasuta.
4. Euroopa elektrooniline juurdepääsupunkt sisaldab füüsiliste ja juriidiliste isikute jaoks teavet nende õiguse kohta saada tasuta õigusabi, sealhulgas piiriülestes menetlustes. Samuti võimaldab see nende seaduslikel esindajatel tegutseda nende nimel. Euroopa elektrooniline juurdepääsupunkt võimaldab füüsilistel ja juriidilistel isikutel või nende esindajatel lõikes 2 osutatud juhtudel esitada nõudeid ja taotlusi, saata ja vastu võtta menetluse seisukohast olulist teavet ning suhelda pädevate asutustega või neile isikutele kohtu- või kohtuväliseid dokumente kätte toimetada.

⁽³⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1).

⁽⁴⁰⁾ Nõukogu 24. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1103, millega rakendatakse tõhustatud koostööd kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise valdkonnas abieluvararežiime käsitlevates asjades, (ELT L 183, 8.7.2016, lk 1).

⁽⁴¹⁾ Nõukogu 24. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1104, millega rakendatakse tõhustatud koostööd kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise valdkonnas registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades (ELT L 183, 8.7.2016, lk 30).

Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu toimuv suhtlus peab olema kooskõlas liidu õiguse ja asjaomase liikmesriigi õiguse nõuetega, eelkõige vormi, keele ja esindamise osas.

5. Lõikes 2 osutatud juhtudel aktsepteerivad pädevad asutused Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu toimuvat suhtlust.

6. Kui füüsiline või juriidiline isik või tema esindaja on andnud eelnevalt sõnaselge nõusoleku Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kasutamiseks sidevahendina või kättetoimetamisviisina, suhtlevad pädevad asutused kõnealuse füüsilise või juriidilise isiku või tema esindajaga lõikes 2 osutatud juhtudel Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu ja võivad talle selle kaudu dokumente kätte toimetada. Iga nõusolek puudutab konkreetset menetlust, mille raames see antakse, ning see antakse suhtluse ja dokumentide kättetoimetamise kohta eraldi. Kui füüsiline või juriidiline isik kavatses kasutada menetluse raames suhtlemiseks Euroopa elektroonilist juurdepääsupunkti omal algatusel, peab tal olema võimalik väljendada oma nõusolekut selles alguses suhtluses.

7. Euroopa elektrooniline juurdepääsupunkt peab tagama kasutajate tuvastamise.

IV PEATÜKK

KOHTUISTUNGITE KORRALDAMINE VIDEOKONVERENSI VÕI MUU KAUGSIDETEHNOLOOGIA VAHENDUSEL

Artikkel 5

Osalemine tsiviil- ja kaubandusajades korraldataval kohtuistungil videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel

1. Ilma et see piiraks erisätteid, mis käsitlevad videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia kasutamist määruste (EÜ) nr 861/2007, (EL) nr 655/2014 ja (EL) 2020/1783 kohastes menetlustes ning menetlusosalise või tema esindaja taotlusel või, kui see on ette nähtud, riigisisese õiguse kohaselt omal algatusel tsiviil- ja kaubandusajades puudutatavates menetlustes, mille üks osaline või tema esindaja viibib teises liikmesriigis, teeb pädev asutus menetlusosaliste ja nende esindajate videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel kohtuistungil osalemise kohta otsuse järgmise alusel:

- a) sellise tehnoloogia kättesaadavus;
- b) menetlusosaliste arvamus sellise tehnoloogia kasutamise kohta ning
- c) sellise tehnoloogia kasutamise asjakohasus kohtuasja konkreetseid asjaolusid arvesse võttes.

2. Kohtuistungit korraldav pädev asutus tagab, et menetlusosalistel ja nende esindajatel, sealhulgas puuetega inimestel, on kohtuistungiks juurdepääs videokonverentsile.

3. Kui menetluse toimumise liikmesriigi õiguses on ette nähtud, et kohtuistung salvestatakse, kehtivad samad normid ka videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel korraldatavate kohtuistungite suhtes. Menetluse toimumise liikmesriigid võtavad kooskõlas riigisisese õigusega asjakohaseid meetmeid tagamaks, et sellised salvestused tehakse ja neid säilitatakse turvalisel viisil ja et neid ei levitata avalikult.

4. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamist, kohaldatakse videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel toimuva kohtuistungit korraldamise menetluse suhtes kohtuistungit korraldava liikmesriigi õigust.

Artikkel 6

Kohtuistungite korraldamine videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel kriminaalasjades

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse järgmiste õigusaktide kohaste menetluste suhtes:

- a) nõukogu raamotsus 2002/584/JSK ⁽⁴²⁾, eelkõige selle artikli 18 lõike 1 punkt a;
- b) raamotsus 2008/909/JSK, eelkõige selle artikli 6 lõige 3;
- c) raamotsus 2008/947/JSK, eelkõige selle artikli 17 lõige 4;
- d) raamotsus 2009/829/JSK, eelkõige selle artikli 19 lõige 4;
- e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/99/EL ⁽⁴³⁾, eelkõige selle artikli 6 lõige 4;
- f) määrus (EL) 2018/1805, eelkõige selle artikli 33 lõige 1.

2. Kui liikmesriigi pädev asutus taotleb (edaspidi „taotlev pädev asutus“) teises liikmesriigis asuva kahtlustatava, süüdistatava, süüdimõistetud isiku või määruse (EL) 2018/1805 artikli 2 punktis 10 määratud puudutatud isiku, kes ei ole kahtlustatav, süüdistatav või süüdimõistetud isik, ärakuulamist menetluses, mis toimub käesoleva artikli lõikes 1 loetletud õigusaktide alusel, lubab kõnealuse teise liikmesriigi pädev asutus (edaspidi „taotluse saanud pädev asutus“) neil isikutel kohtuistungil osaleda videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel, tingimusel et:

- a) kohtuasja konkreetsed asjaolud õigustavad sellise tehnoloogia kasutamist; ning
- b) kahtlustatav, süüdistatav, süüdimõistetud isik või puudutatud isik on andnud nõusoleku videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia kasutamiseks sellel kohtuistungil kooskõlas käesoleva lõike teises, kolmandas ja neljandas lõigus osutatud nõuetega.

Enne videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia kasutamiseks nõusoleku andmist on kahtlustataval või süüdistataval võimalik konsulteerida kaitsjaga kooskõlas direktiiviga 2013/48/EL. Pädevad asutused annavad ärakuulatavale isikule enne nõusoleku andmist teavet kohtuistungil videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel läbiviimise menetluse kohta ning tema menetlusõiguste kohta, sealhulgas õigus suulisele tõlkele ja õigus kaitsjale.

Nõusolek antakse vabatahtlikult ja üheselt mõistetavalt ning taotlev pädev asutus kontrollib asjaomast nõusolekut enne sellise kohtuistungil algust. Nõusoleku kontrollimine kantakse kohtuistungil protokollis kooskõlas taotleva liikmesriigi õigusega.

Ilma et see piiraks õiglase kohtumenetluse põhimõtet ja õigust õiguskaitsevahendile vastavalt riigisisesele menetlusõigusele, võib pädev asutus otsustada käesoleva lõike esimese lõigu punktis b osutatud isikute nõusolekut mitte küsida, kui nende füüsiline osalemine kohtuistungil kujutab endast tõelist ja vahetut või ettenähtavat tõsist ohtu avalikule julgeolekule või rahvatervisele.

3. Taotluse saanud pädev asutus tagab, et lõikes 2 osutatud isikutel, sealhulgas puuetega inimestel, on juurdepääs vajalikule taristule, et kasutada videokonverentsi või muud kaugsidetehnoloogiat.

4. Käesolev artikkel ei piira teisi liidu õigusakte, millega nähakse ette videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia kasutamine kriminaalasjades.

5. Enne videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel toimuvat kohtuistungit ja selle ajal tagatakse kahtlustatava, süüdistatava, süüdimõistetud isiku või puudutatud isiku ja tema kaitsja vahelise suhtluse konfidentsiaalsus kooskõlas kohaldatava riigisisese õigusega.

⁽⁴²⁾ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT L 190, 18.7.2002, lk 1).

⁽⁴³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/99/EL Euroopa lähenemiskeelu kohta (ELT L 338, 21.12.2011, lk 2).

6. Enne lapse videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel ärakuulamist teavitatakse koheselt vanemliku vastutuse kandjaid, kes on määratletud direktiivi (EL) 2016/800 artikli 3 punktis 2, või muud sobivat täiskasvanut, kellele on osutatud nimetatud direktiivi artikli 5 lõikes 2. Otsustamisel, kas kuulata laps ära videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel, võtab pädev asutus arvesse lapse parimaid huve.

7. Kui liikmesriigi õiguses on riigiseste kohtuasjade puhul ette nähtud, et kohtuistung salvestatakse, kehtivad samad normid ka videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel piiriülestes kohtuasjades korraldatavate kohtuistungite suhtes. Taotlev liikmesriik võtab kooskõlas riigisese õigusega asjakohaseid meetmeid tagamaks, et sellised salvestused tehakse ja neid säilitatakse turvalisel viisil ja et neid ei levitata avalikult.

8. Kahtlustataval, süüdistataval, süüdimõistetud isikul või puudutatud isikul on käesolevas artiklis sätestatud nõuete või tagatiste rikkumise korral võimalik taotleda tõhusat õiguskaitselahendit kooskõlas riigisese õigusega, austades täielikult põhiõiguste hartat.

9. Ilma et see piiraks lõigete 1–8 kohaldamist, reguleeritakse kohtuistungite videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel korraldamise menetlust taotleva liikmesriigi õigusega. Taotlev ja taotluse saanud pädev asutus lepivad kokku kohtuistungil praktilises korralduses.

V PEATÜKK

USALDUSTEENUSED, E-DOKUMENTIDE ÕIGUSLIK TOIME JA TASUDE ELEKTROONILINE MAKSMINE

Artikkel 7

E-allkirjad ja e-templid

1. Käesoleva määruse kohase elektroonilise side suhtes kohaldatakse määruses (EL) nr 910/2014 sätestatud üldist õigusraamistikku usaldusteenuste kasutamiseks.

2. Kui käesoleva määruse artikli 3 alusel elektroonilise side osana edastatud dokumendil peab kooskõlas käesoleva määruse I ja II lisas loetletud õigusaktidega olema tempel või allkiri, siis kantakse dokumendile määruses (EL) nr 910/2014 määratletud kvalifitseeritud e-tempel või kvalifitseeritud e-allkiri.

3. Kui käesoleva määruse artikli 4 lõikes 2 osutatud juhtudel elektroonilise side osana edastatud dokumendil peab olema dokumenti edastava isiku allkiri, täidab asjaomane isik selle nõude:

- e-identimise teel määruse (EL) nr 910/2014 artikli 8 lõike 2 punktis c täpsustatud kõrgel usaldusväarsuse tasemel või
- määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punktis 12 määratletud kvalifitseeritud e-allkirja andmisega.

Artikkel 8

E-dokumentide õiguslik toime

Elektroonilise side osana edastatud dokumente ei tunnista õiguslikku toimet mitteomavaks ega I ja II lisas loetletud õigusaktide kohastes piiriülestes kohtumenetlustes lubamatuks ainuüksi seetõttu, et need on elektroonilisel kujul.

Artikkel 9

Tasude elektrooniline maksmine

1. Liikmesriigid näevad ette võimaluse maksta tasusid elektrooniliselt, sealhulgas muudest liikmesriikidest kui pädeva asutuse asukohaliikmesriik.

2. Tasude elektroonilise maksmise tehnilised vahendid on kooskõlas juurdepääsetavust käsitlevate kohaldatavate normidega. Kui olemasolevad tasude elektroonilise maksmise vahendid seda võimaldavad, antakse neile juurdepääs Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu.

VI PEATÜKK

MENETLUSSÄTTED JA HINDAMINE

Artikkel 10

Rakendusaktide vastuvõtmine komisjoni poolt

1. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, mis käsitlevad käesoleva määruse artikli 3 lõikes 1 osutatud detsentraliseeritud IT-süsteemi ja käesoleva määruse artikli 4 lõikes 1 osutatud Euroopa elektroonilist juurdepääsupunkti, nähes ette järgmise:
  - a) tehniline kirjeldus, mis käsitleb elektroonilise side meetodeid detsentraliseeritud IT-süsteemi jaoks;
  - b) sideprotokollide tehniline kirjeldus;
  - c) infoturbe eesmärgid ja asjakohased tehnilised meetmed, millega tagatakse minimaalsed infoturbestandardid ja küberturvalisuse kõrge tase teabe töötlemiseks ja edastamiseks detsentraliseeritud IT-süsteemis;
  - d) minimaalsed kättesaadavuse eesmärgid ja võimalikud seotud tehnilised nõuded detsentraliseeritud IT-süsteemi osutatavatele teenustele;
  - e) määruse (EL) 2022/850 artikli 3 punktis 9 määratletud digitaalsed protsessistandardid;
  - f) rakendamise ajakava, määrates muu hulgas kindlaks käesoleva määruse artiklis 12 osutatud etalonteostuse tarkvara kättesaadavuse, selle pädevate asutuste poolt paigaldamise ning asjakohasel juhul käesoleva lõike punktides a–e osutatud nõuete täitmise tagamiseks vajalike riiklike IT-süsteemidega kohandamise lõpuleviimise kuupäevad; ning
  - g) Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti tehniline kirjeldus, sealhulgas vahendid, mida kasutatakse kasutaja e-identimiseks määruse (EL) nr 910/2014 artikli 8 lõike 2 punktis c täpsustatud kõrgel usaldusväarsuse tasemel, ning andmete ja dokumentide säilitamistähtaeg.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 15 lõikes 2 osutatud kontrollimeetlusega.
3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu:
  - a) 17. jaanuariks 2026 I lisa punktides 3 ja 4 loetletud õigusaktide ning II lisa punktides 1, 10 ja 11 loetletud õigusaktide puhul;
  - b) 17. jaanuariks 2027 I lisa punktides 1, 8, 9 ja 10 loetletud õigusaktide ning II lisa punktides 5 ja 9 loetletud õigusaktide puhul;
  - c) 17. jaanuariks 2028 I lisa punktides 6, 11, ja 12 loetletud õigusaktide ning II lisa punktides 2, 3, 4 ja 8 loetletud õigusaktide puhul; ning
  - d) 17. jaanuariks 2029 I lisa punktides 2, 5, 7 ja 13 loetletud õigusaktide ning II lisa punktides 6 ja 7 loetletud õigusaktide puhul.

Artikkel 11

Koolitus

1. Liikmesriigid tagavad, et asjaomastele õigusvaldkonna töötajatele ja pädevatele asutustele pakutakse koolitust, mida on vaja detsentraliseeritud IT-süsteemide tõhusaks kasutamiseks ning videokonverentsi ja muu kaugsidetehnoloogia asjakohaseks kasutamiseks. Ilma et see mõjutaks kohtute sõltumatust ja kohtusüsteemide korralduses kogu liidus esinevaid erinevusi ning võttes nõuetekohaselt arvesse õiguselukutse sõltumatust, soodustavad liikmesriigid selliste koolituste korraldamist kohtunikele, prokuröridele ja muudele õigusvaldkonna töötajatele.
2. Komisjon tagab, et õigusvaldkonna töötajate koolitamine detsentraliseeritud IT-süsteemide tõhusa kasutamise vallas kuulub asjakohaste liidu rahastamisprogrammidega toetatavate koolitusprioriteetide hulka.

3. Liikmesriigid julgustavad ametiasutusi jagama videokonverentsi kasutamise parimaid tavaid, et vähendada kulusid ja suurendada tõhusust.
4. Komisjon teavitab liikmesriike võimalusest taotleda asjakohastest liidu rahastamisprogrammidest toetusi lõigetes 1 ja 3 osutatud tegevuste toetamiseks.

Artikkel 12

Etalonteostuse tarkvara

1. Komisjon vastutab sellise etalonteostuse tarkvara loomise eest, mida liikmesriigid võivad otsustada kasutada oma tagasisüsteemina riikliku IT-süsteemi asemel, ning sellise tarkvara kättesaadavuse, arendamise ja hooldamise eest. Etalonteostuse tarkvara loomist, arendamist ja hooldamist rahastatakse liidu üldeelarvest.
2. Komisjon pakub etalonteostuse tarkvara ning selle hooldust ja tuge tasuta.
3. Etalonteostuse tarkvara pakub ühtset liidest teiste riiklike IT-süsteemidega suhtlemiseks.

Artikkel 13

Detsentraliseeritud IT-süsteemi, Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti ja riiklike IT-süsteemide kulud

1. Iga liikmesriik või määruse (EL) 2022/850 artikli 3 punktis 4 määratletud volitatud e-CODEXi pääsupunkti käitav üksus kannab selliste detsentraliseeritud IT-süsteemi juurdepääsupunktide paigaldus-, käitus- ja hoolduskulud, mille eest ta vastutab.
2. Iga liikmesriik või määruse (EL) 2022/850 artikli 3 punktis 4 määratletud volitatud e-CODEXi pääsupunkti käitav üksus kannab oma vastavate riiklike või kohaldataval juhul muude IT-süsteemide loomise ja nende juurdepääsupunktidega koostalitlusvõimeliseks kohandamise ning nende süsteemide administreerimise, toimimise ja hooldamise kulud.
3. Komisjon teavitab liikmesriike võimalusest taotleda asjakohastest liidu rahastamisprogrammidest toetusi lõigetes 1 ja 2 osutatud tegevuste toetamiseks.
4. Liidu organid ja asutused kannavad nende vastutusalasse kuuluvate detsentraliseeritud IT-süsteemide komponentide paigaldus-, käitus- ja hoolduskulud.
5. Liidu organid ja asutused kannavad oma kohtuasjade haldamise süsteemide loomise ja juurdepääsupunktidega koostalitlusvõimeliseks kohandamise ning nende süsteemide administreerimise, toimimise ja hooldamise kulud.
6. Komisjon kannab kõik Euroopa elektroonilise juurdepääsupunktiga seotud kulud.

Artikkel 14

Edastatud teabe kaitse

1. Pädevat asutust käsitatakse vastutava töötlejana määruste (EL) 2016/679 ja (EL) 2018/1725 või direktiivi (EL) 2016/680 tähenduses seoses detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu saadetud või saadud isikuandmete töötlemisega.
2. Komisjoni käsitatakse vastutava töötlejana määruse (EL) 2018/1725 tähenduses seoses isikuandmete töötlemisega Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti poolt.
3. Pädevad asutused tagavad, et piiriüleste kohtumenetluste raames teisele pädevale asutusele edastatud sellise teabe suhtes, mida loetakse konfidentsiaalseks selle liikmesriigi õiguse kohaselt, kust teave saadetakse, kohaldatakse konfidentsiaalsusnorme, mis on sätestatud liidu õiguses ja selle liikmesriigi õiguses, kuhu teave saadetakse.

*Artikkel 15***Komiteemenetlus**

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

*Artikkel 16***Järelevalve ja hindamine**

1. Nelja aasta möödumisel artikli 10 lõike 3 punktis d osutatud rakendusaktide jõustumise kuupäevast ja seejärel iga viie aasta järel viib komisjon läbi käesoleva määruse hindamise ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, mis tugineb liikmesriikide poolt komisjonile esitatud ja tema poolt kogutud teabele. Komisjon lisab ka hinnangu elektroonilise side mõju kohta poolte võrdsusele piiriülestes tsiviil- ja kriminaalmenetlustes. Komisjon hindab eelkõige artikli 5 kohaldamist. Kõnealuse hinnangu alusel esitab komisjon asjakohasel juhul seadusandliku ettepaneku, millega pannakse liikmesriikidele kohustus teha videokonverents või muu kaugsidetehnoloogia kättesaadavaks, täpsustades asjakohase tehnoloogia ja koostalitlusstandardid ning seades sisse õigusalse koostöö, et anda menetlusosalistele juurdepääs videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia kasutamiseks vajalikule taristule pädevate asutuste ruumides selles liikmesriigis, kus menetlusosaline asub.
2. Välja arvatud juhul, kui muude liidu õigusaktide alusel kehtib samaväärne teavitamismenetlus, esitavad liikmesriigid komisjonile igal aastal käesoleva määruse toimimise ja kohaldamise hindamise seisukohast olulise teabe järgmise kohta:
  - a) kolme aasta möödumisel iga artikli 10 lõikes 3 osutatud rakendusakti jõustumise kuupäevast kulud, mis on kantud nende vastavate riiklike IT-süsteemide loomiseks või kohandamiseks, et muuta need juurdepääsupunktidega koostalitlusvõimeliseks;
  - b) kolme aasta möödumisel iga artikli 10 lõike 3 punktis b osutatud rakendusakti jõustumise kuupäevast I lisa punktides 3, 4 ja 9 loetletud õigusaktide kohaste kohtumenetluste pikkus esimeses astmes alates sellest, kui pädev asutus taotluse saab, kuni otsuse tegemise kuupäevani, kui selline teave on kättesaadav;
  - c) kolme aasta möödumisel iga artikli 10 lõikes 3 osutatud rakendusakti jõustumise kuupäevast aeg, mis kulub teabe edastamiseks kohtuotsuste või kohtulahendite tunnustamist ja täitmist käsitlevate otsuste kohta või, kui see ei ole kohaldatav, selliste kohtuotsuste või lahendite täitmisele pööramise tulemuste kohta kooskõlas II lisa punktides 1–7 ja 9–11 loetletud õigusaktidega, rühmitatuna vastavate õigusaktide kaupa, kui selline teave on kättesaadav;
  - d) kolme aasta möödumisel iga artikli 10 lõikes 3 osutatud rakendusakti jõustumise kuupäevast detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu artikli 3 lõigete 1 ja 2 kohaselt edastatud taotluste arv, kui selline teave on kättesaadav.
3. Kontrollvalimi moodustamise eesmärgil määrab iga liikmesriik ühe või mitu pädevat asutust, et koguda andmeid nende asutuste poolt läbi viidud selliste kohtuistungite kohta, kus kasutati videokonverentsi või muud kaugsidetehnoloogiat kooskõlas artiklitega 5 ja 6. Need andmed esitatakse komisjonile 2. maist 2026.
4. Etalonteostuse tarkvara ja riiklik tagasüsteem, kui see on selleks varustatud, koguvad programmi abil lõike 2 punktides b, c ja d osutatud andmeid ning edastavad need igal aastal komisjonile.
5. Liikmesriigid teevad kõik selleks, et koguda lõike 2 punktides b, c ja d osutatud andmeid.

*Artikkel 17***Komisjonile esitatav teave**

1. Liikmesriigid esitavad 17. juuliks 2024 komisjonile Euroopa e-õiguskeskkonna portaali kaudu kättesaadavaks tegemise eesmärgil järgmise teabe:
  - a) riiklike IT-portaalide üksikasjalikud andmed, kui see on kohaldatav;
  - b) artiklite 5 ja 6 kohaselt videokonverentside suhtes kohaldatavate riigisiseste õigusnormide ja menetluste kirjeldus;
  - c) teave nõutavate tasude kohta;
  - d) üksikasjalikud andmed elektrooniliste makseviiside kohta, mida saab kasutada piiriüleste kohtuasjade korral nõutavate tasude maksmiseks;
  - e) ametiasutused, kes on pädevad I ja II lisas loetletud õigusaktide kohaselt, kui neist ei ole komisjonile juba teatatud kooskõlas kõnealuste õigusaktidega.

Liikmesriigid teatavad komisjonile viivitamatult kõigist muudatustest esimeses lõigus osutatud teabes.

2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni, kui nad saavad kohaldada artiklit 5 või 6 või võtta detsentraliseeritud IT-süsteemi kasutusele varem, kui on nõutud käesolevas määruses. Komisjon teeb selle teabe elektrooniliselt kättesaadavaks, eelkõige Euroopa e-õiguskeskkonna portaali kaudu.

VII PEATÜKK

TSIVIIL- JA KAUBANDUSASJADES TEHTAVA ÕIGUSALASE KOOSTÖÖ VALDKONNA ÕIGUSAKTIDES TEHTAVAD MUUDATUSED*Artikkel 18***Määruse (EÜ) nr 805/2004 muutmine**

Määruse (EÜ) nr 805/2004 artikli 13 lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

- „e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1784 (*) artiklites 19 ja 19a sätestatud kättetoimetamine elektrooniliste vahendite abil.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/1784, mis käsitleb kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamist tsiviil- ja kaubandusajades (dokumentide kättetoimetamine) (ELT L 405, 2.12.2020, lk 40).“

*Artikkel 19***Määruse (EÜ) nr 1896/2006 muutmine**

Määrust (EÜ) nr 1896/2006 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 7 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Avaldus esitatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/2844 (*) artiklis 4 sätestatud elektroonilise side vahendusel, paber kandjal või kasutades muid, seahulgas elektroonilisi sidevahendeid, mida päritoluliikmesriik aktsepteerib ning mis on päritoluriigi kohtule kättesaadavad.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2844, mis käsitleb piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalajadega seotud õigusalase koostöö ning õiguskaitse kättesaadavuse digitaliseerimist ning millega muudetakse teatavaid õigusalast koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L 2023/2844, 27.12.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2844/oj>).“

2) Artikli 7 lõike 6 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Avaldusele kirjutab alla nõude esitaja või, kui see on asjakohane, nõude esitaja esindaja. Juhul kui avaldus esitatakse vastavalt käesoleva artikli lõikele 5 elektrooniliselt, täidetakse selle allkirjastamise nõue vastavalt määruse (EL) 2023/2844 artikli 7 lõikele 3. Päritoluliikmesriik tunnustab e-allkirja ning sellega seoses ei saa esitada lisanõudeid.“

3) Artiklisse 13 lisatakse järgmine lõige:

„Euroopa maksekäsu võib kostjale kätte toimetada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1784 (*) artiklites 19 ja 19a sätestatud elektrooniliste vahendite abil.“

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/1784, mis käsitleb kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamist tsiviil- ja kaubandusajades (dokumentide kättetoimetamine) (ELT L 405, 2.12.2020, lk 40).“

4) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Vastuväide esitatakse määruse (EL) 2023/2844 artiklis 4 sätestatud elektroonilise side vahendusel, paberkanjal või kasutades muid, seahulgas elektroonilisi sidevahendeid, mida päritoluliikmesriik aktsepteerib ning mis on päritoluriigi kohtule kättesaadavad.“

b) lõike 5 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Vastuväitele kirjutab alla kostja või, kui see on asjakohane, kostja esindaja. Juhul kui vastuväide esitatakse vastavalt käesoleva artikli lõikele 4 elektrooniliselt, täidetakse vastuväite allkirjastamise nõue vastavalt määruse (EL) 2023/2844 artikli 7 lõikele 3. Päritoluliikmesriik tunnustab e-allkirja ning sellega seoses ei saa esitada lisanõudeid.“

*Artikkel 20***Määruse (EÜ) nr 861/2007 muutmine**

Määrust (EÜ) nr 861/2007 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 4 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Hageja alustab Euroopa väiksemate nõuete menetlust, täites käesoleva määruse I lisas esitatud standardse nõudevormi A ja esitades selle pädevale kohtule otse, posti teel või kasutades Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/2844 (*) artiklis 4 sätestatud elektroonilist sidet või muid sidevahendeid (nagu näiteks faks või elektronpost), mida tunnustatakse liikmesriigis, kus menetlust alustatakse. Nõudevormis esitatakse nõuet toetavate tõendite kirjeldus ja nõudevormiga koos võib vajadusel esitada asjakohased tõendavad dokumendid.“

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2844, mis käsitleb piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguslase koostöö ning õiguskaitse kättesaadavuse digitaliseerimist ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L, 2023/2844, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2844/oj>).“

2) Artikli 13 lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) posti teel,“

3) Artikli 13 lõike 1 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1784 (*) artiklites 19 ja 19a sätestatud elektrooniliste vahendite abil või

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/1784, mis käsitleb kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamist tsiviil- ja kaubandusajades (dokumentide kättetoimetamine) (ELT L 405, 2.12.2020, lk 40).“

4) Artikli 13 lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„c) määruse (EL) 2023/2844 artikli 4 lõike 1 alusel loodud Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu, tingimusel et adressaat on eelnevalt andnud sõnaselge nõusoleku kasutada asjaomases Euroopa väiksemate nõuete menetluses kõnealust dokumentide kättetoimetamise viisi.“

5) Artikli 13 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Lõikes 1 nimetatata muu suhtlus kohtu ja poolte või muude menetlusosaliste vahel toimub

a) elektrooniliste vahendite abil ja seda tõendab vastuvõtuteatis, juhul kui elektroonilised vahendid on tehniliselt kättesaadavad ja lubatavad selle liikmesriigi menetlusõiguses, kus asjaomast Euroopa väiksemate nõuete menetlust läbi viiakse, ning tingimusel, et asjaomane pool või isik on selliste sidevahendite kasutamisega eelnevalt nõustunud või kui tal on seadusjärgne kohustus sellise sidevahendi kasutamisega nõustuda vastavalt selle liikmesriigi menetlusõigusele, kus on asjaomase poole või isiku alaline elu- või asukoht või peamine elukoht; või

b) määruse (EL) 2023/2844 artiklis 4 sätestatud elektroonilise side vahendusel.“

6) Artikli 15a lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid tagavad, et pooled saavad vastavalt määruse (EL) 2023/2844 artiklile 9 tasuda riigilõivu kohtumenetluses elektrooniliselt, kasutades selliseid kaugmakse viise, mis võimaldavad neil teha makseid ka muust liikmesriigist kui kohtu asukoha liikmesriik.“

Artikkel 21

Määruse (EL) nr 606/2013 muutmine

Määrust (EL) nr 606/2013 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 8 lõike 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Kui ohustav isik elab päritoluliikmesriigis, siis toimub teavitamine kooskõlas kõnealuse liikmesriigi õigusega. Kui ohustav isik elab muus liikmesriigis kui päritoluliikmesriik, siis toimub teavitamine väljastustega tähtkirjaga või sellega samaväärsel viisil või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1784 (*) artiklites 19 ja 19a sätestatud elektrooniliste vahendite abil. Kui ohustav isik elab kolmandas riigis, siis toimub teavitamine väljastustega tähtkirjaga või sellega samaväärsel viisil.“

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/1784, mis käsitleb kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamist tsiviil- ja kaubandusajades (dokumentide kättetoimetamine) (ELT L 405, 2.12.2020, lk 40).“

2) Artikli 11 lõike 4 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Kui ohustav isik elab taotluse saanud liikmesriigis, toimub teavitamine kooskõlas kõnealuse liikmesriigi õigusega. Kui ohustav isik elab muus liikmesriigis kui taotluse saanud liikmesriik, toimub teavitamine väljastustega tähtkirjaga või sellega samaväärsel viisil või määruse (EL) 2020/1784 artiklites 19 ja 19a sätestatud elektrooniliste vahendite abil. Kui ohustav isik elab kolmandas riigis, toimub teavitamine väljastustega tähtkirjaga või sellega samaväärsel viisil.“

Artikkel 22

Määruse (EL) nr 655/2014 muutmine

Määrust (EL) nr 655/2014 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 8 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Taotluse ja tõendavad dokumendid võib esitada mis tahes sidevahendite, sealhulgas elektrooniliste sidevahendite kaudu, mis on lubatud selle liikmesriigi menetluseeskirjade kohaselt, kus taotlus esitatakse, või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/2844 (*) artiklis 4 sätestatud elektroonilise side vahendusel.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2844, mis käsitleb piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguslase koostöö ning õiguskaitse kättesaadavuse digitaliseerimist ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L, 2023/2844, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2844/oj>).“

2) Artikli 17 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Otsus taotluse kohta tehakse võlausaldajale teatavaks päritoluliikmesriigi õigusaktides sätestatud menetluse kohaselt, mida kohaldatakse samaväärse siseriikliku määruse puhul, või määruse (EL) 2023/2844 artiklis 4 sätestatud elektroonilise side vahendusel.“

3) Artikkel 29 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 29

Dokumentide edastamine

1. Kui käesoleva määrusega on ette nähtud käesoleva artikli kohane dokumentide edastamine, toimub selline edastamine kooskõlas määrusega (EL) 2023/2844, kui suhtlus toimub asutuste vahel, või mis tahes sobival viisil, kui teabe edastajaks on võlausaldajad, tingimusel et vastuvõetud dokumendi sisu vastab täpselt edastatud dokumendi sisule ning et kogu selles sisalduv teave on kergesti loetav.

2. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt dokumendid vastu võtnud kohus või asutus saadab vastuvõtmise päevale järgneva tööpäeva lõpuks:

- a) kättesaamisteatise dokumendid edastanud asutusele kooskõlas määruse (EL) 2023/2844 artikliga 3 või
- b) kättesaamisteatise dokumendid edastanud võlausaldajale või pangale, kasutades kiireimat võimalikku edastamise viisil.

Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt dokumendid vastu võtnud kohus või asutus kasutab kooskõlas artikli 52 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega vastuvõetud rakendusaktidega kehtestatud kättesaamisteatise standardvormi.“

4) Artiklit 36 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Artikli 33, 34 või 35 kohane õiguskaitsevahendi taotlus esitatakse, kasutades õiguskaitsevahendi vormi, mis kehtestatakse kooskõlas artikli 52 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega vastu võetud rakendusaktidega.

Taotluse võib esitada mis tahes ajal ja selle võib esitada:

- a) mis tahes sidevahendite, sealhulgas elektrooniliste sidevahendite kaudu, mis on lubatud selle liikmesriigi menetluseeskirjade kohaselt, kus taotlus esitatakse; või
- b) määruse (EL) 2023/2844 artiklis 4 sätestatud elektroonilise side vahendusel.“

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Välja arvatud juhul, kui võlgnik esitas taotluse artikli 34 lõike 1 punkti a või artikli 35 lõike 3 kohaselt, tehakse taotluse kohta otsus pärast seda, kui mõlemale poolele on antud võimalus selgitusi esitada, sealhulgas kasutades iga asjaomase liikmesriigi õiguse alusel kättesaadavaid ja lubatud asjakohaseid sidetehnoloogia vahendeid või määruses (EL) 2023/2844 sätestatud elektroonilist sidet.“

Artikkel 23

Määruse (EL) 2015/848 muutmine

Määrust (EL) 2015/848 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 42 lõike 3 esimene lause asendatakse järgmisega:

„Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud koostöö toimub kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/2844 (*) artikliga 3.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2844, mis käsitleb piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õigusala koostöö ning õiguskaitse kättesaadavuse digitaliseerimist ning millega muudetakse teatavaid õigusala koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L, 2023/2844, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2844/oj>).“

2) Artikkel 53 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 53

Nõuete esitamise õigus

Iga teises liikmesriigis asuv võlausaldaja võib esitada maksejõuetusmenetluses nõudeid menetluse algatanud riigi õiguses lubatud sidevahendite kaudu või määruse (EL) 2023/2844 artiklis 4 sätestatud elektroonilise side vahendusel.

Ainult nõuete esitamise eesmärgil ei ole kohustust lasta end esindada advokaadil või mõnel muul õigusala esindajal.“

3) Artikli 57 lõike 3 esimene lause asendatakse järgmisega:

„Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud koostöö toimub kooskõlas määruse (EL) 2023/2844 artikliga 3.“

Artikkel 24

Määruse (EL) 2020/1784 muutmine

Määrust (EL) 2020/1784 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 12 lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel teavitab diplomaatiline esindaja või konsulaarametnik, kui dokument toimetatakse kätte vastavalt artiklile 17, või pädev asutus või isik, kui dokument toimetatakse kätte vastavalt artiklitele 18, 19, 19a või 20, adressaadil sellest, et adressaadil on õigus dokumendi vastuvõtmisest keelduda ning et kas I lisa vorm L või kirjalik avaldus vastuvõtmisest keeldumise kohta tuleb saata vastavalt asjaomasele esindajale, ametnikule, asutusele või isikule.“

2) Artikli 13 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Käesolevat artiklit kohaldatakse ka 2. jaotises, välja arvatud artiklis 19a sätestatud kohtudokumentide edastamise ja kättetoimetamise muude viiside suhtes.“

3) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 19a

Elektrooniline kättetoimetamine Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu

1. Isikule, kelle dokumentide kättetoimetamiseks teadaolev aadress on teises liikmesriigis, võib kohtudokumente otse kätte toimetada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/2844 (*) artikli 4 lõike 1 alusel loodud Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu, tingimusel et adressaat on eelnevalt andnud sõnaselge nõusoleku kasutada selle kohtumenetluse käigus dokumentide kättetoimetamiseks kõnealust elektroonilist vahendit.

2. Adressaat kinnitab dokumentide kättesaamist kättesaamisteatisega, millele on märgitud kättesaamise kuupäev. Dokumentide kättetoimetamise kuupäevaks loetakse kättesaamisteatisel märgitud kuupäeva. Sama reegel kehtib selliste dokumentide puhul, mille vastuvõtmisest on keeldutud ja mis toimetatakse kätte uuesti kooskõlas artikli 12 lõikega 5.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2844, mis käsitleb piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguslase koostöö ning õiguskaitse kättesaadavuse digitaliseerimist ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L, 2023/2844, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2844/oj>).“

4) Artiklisse 37 lisatakse järgmine lõige:

„3. Artiklit 19a kohaldatakse alates selle kuu esimesest päevast, mis järgneb kahe aasta möödumisele määruse (EL) 2023/2844 artikli 10 lõike 3 punktis a osutatud rakendusaktide jõustumise kuupäevast.“

VIII PEATÜKK

KRIMINAALASJADES TEHTAVA ÕIGUSLASE KOOSTÖÖ VALDKONNA ÕIGUSAKTIDES TEHTAVAD MUUDATUSED

Artikkel 25

Määruse (EL) 2018/1805 muutmine

Määrust (EL) 2018/1805 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 4 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Arestimisotsus edastatakse arestimistunnistuse abil. Taotleval asutus edastab artiklis 6 sätestatud arestimistunnistuse otse täitvale asutusele või asjakohasel juhul artikli 24 lõikes 2 osutatud keskasutusele.“

2) Artikli 7 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Täitev asutus esitab taotlevale asutusele arestimisotsuse täitmise kohta aruande, mis sisaldab arestitud vara kirjeldust ja selle väärtuse hinnangut, kui see on olemas. Aruanne esitatakse põhjendamatu viivitusega niipea, kui täitvat asutust on teavitatud, et arestimisotsus on täidetud.“

3) Artikli 8 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Arestimisotsuse tunnustamata või täitmata jätmise otsus tehakse viivitamata ja sellest teatatakse viivitamata taotlevale asutusele.“

- 4) Artikli 9 lõige 4 asendatakse järgmisega:
- „4. Täitev asutus edastab arestimisotsuse tunnustamise ja täitmise otsuse viivitamata taotlevale asutusele.“
- 5) Artikli 10 lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:
- „2. Täitev asutus esitab taotlevale asutusele viivitamata arestimisotsuse täitmise edasilükkamise kohta aruande, täpsustades täitmise edasilükkamise alused ja võimaluse korral edasilükkamise eeldatava kestuse.
3. Niipea kui edasilükkamise aluseid enam ei esine, võtab täitev asutus viivitamata arestimisotsuse täitmiseks vajalikud meetmed ja teavitab sellest taotlevat asutust.“
- 6) Artikli 12 lõige 2 asendatakse järgmisega:
- „2. Täitev asutus võib juhtumi asjaolusid arvesse võttes esitada taotlevale asutusele põhjendatud taotluse vara arestimise kestuse piiramiseks. Selline taotlus, sealhulgas igasugune asjakohane lisateave, edastatakse otse taotlevale asutusele. Sellise taotluse läbivaatamisel võtab taotlev asutus arvesse kõiki huve, sealhulgas täitva asutuse huve. Taotlev asutus vastab taotlusele niipea kui võimalik. Kui taotlev asutus ei ole piiranguga nõus, teatab ta täitvale asutusele selle põhjused. Sellisel juhul jääb vara lõike 1 kohaselt arestituks. Kui taotlev asutus ei vasta kuue nädala jooksul pärast taotluse kättesaamist, ei ole täitev asutus enam kohustatud arestimisotsust täitma.“
- 7) Artikli 14 lõige 1 asendatakse järgmisega:
- „1. Konfiskeerimisotsus edastatakse konfiskeerimistunnistuse abil. Taotlev asutus edastab artiklis 17 sätestatud konfiskeerimistunnistuse otse täitvale asutusele või asjakohasel juhul artikli 24 lõikes 2 osutatud keskasutusele.“
- 8) Artikli 16 lõike 3 sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:
- „Taotlev asutus teavitab viivitamata täitvat asutust, kui“.
- 9) Artikli 18 lõige 6 asendatakse järgmisega:
- „6. Niipea kui konfiskeerimisotsus on täidetud, teavitab täitev asutus taotlevat asutust täitmise tulemusest.“
- 10) Artikli 19 lõige 3 asendatakse järgmisega:
- „3. Konfiskeerimisotsuse tunnustamata või täitmata jätmise otsus tehakse viivitamata ja sellest teatatakse viivitamata taotlevale asutusele.“
- 11) Artikli 20 lõige 2 asendatakse järgmisega:
- „2. Täitev asutus edastab konfiskeerimisotsuse tunnustamise ja täitmise otsuse viivitamata taotlevale asutusele.“
- 12) Artikli 21 lõiked 3 ja 4 asendatakse järgmisega:
- „3. Täitev asutus esitab taotlevale asutusele viivitamata konfiskeerimisotsuse täitmise edasilükkamise kohta aruande, täpsustades täitmise edasilükkamise alused ja võimaluse korral edasilükkamise eeldatava kestuse.
4. Niipea kui edasilükkamise aluseid enam ei esine, võtab täitev asutus viivitamata konfiskeerimisotsuse täitmiseks vajalikud meetmed ja teavitab sellest taotlevat asutust.“
- 13) Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:
- a) pealkiri asendatakse järgmisega:
- „Sidevahendid“;
- b) lõige 1 asendatakse järgmisega:
- „1. Käesoleva määruse kohane ametlik suhtlus taotleva asutuse ja täitva asutuse vahel, välja arvatud artikli 8 lõigete 2 ja 4, artikli 9 lõike 5, artikli 19 lõike 2, artikli 20 lõike 4 ja artikli 29 lõike 3 kohane suhtlus, toimub kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/2844 (*) artikliga 3.

2. Kui liikmesriik on määranud keskasutuse, kohaldatakse lõiget 1 ka teise liikmesriigi keskasutusega toimuva ametliku suhtluse suhtes.
3. Taotlev asutus ja täitev asutus konsulteerivad vajaduse korral viivitamata üksteisega, et tagada käesoleva määruse tõhus kohaldamine, kasutades kõiki asjakohaseid sidevahendeid.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2844, mis käsitleb piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õigusalse koostöö ning õiguskaitse kättesaadavuse digitaliseerimist ning millega muudetakse teatavaid õiguslast koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L, 2023/2844, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2844/oj>).“

14) Artikli 27 lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Taotlev asutus teavitab täitvat asutust viivitamata arestimis- või konfiskeerimisotsuse tagasivõtmisest ja igast otsusest või meetmest, mille tulemusena arestimis- või konfiskeerimisotsus tagasi võetakse.

3. Kui täitmist ei ole veel lõpule viidud, lõpetab täitev asutus arestimis- või konfiskeerimisotsuse täitmise niipea, kui taotlev asutus on teda lõike 2 kohaselt teavitanud. Täitev asutus saadab taotlevale riigile põhjendamatu viivitusega kinnituse täitmise lõpetamise kohta.“

15) Artikli 31 lõike 2 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Konsultatsioonid või vähemalt nende tulemus registreeritakse.“

IX PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 26

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Seda kohaldatakse alates 1. maist 2025.
3. Artikleid 3 ja 4 kohaldatakse alates selle kuu esimesest päevast, mis järgneb kaheaastase tähtaja möödumisele artikli 10 lõikes 3 osutatud nende rakendusaktide jõustumisest, millega luuakse iga I ja II lisas loetletud õigusakti puhul detsentraliseeritud IT-süsteem.
4. Artikleid 3 ja 4 kohaldatakse menetluste suhtes, mis algatatakse alates käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kuupäevast.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 13. detsember 2023

Euroopa Parlamendi nimel
president
R. METSOLA

Nõukogu nimel
eesistuja
P. NAVARRO RÍOS

I LISA

Tsiviil- ja kaubandusajades tehtava õiguslase koostöö valdkonna õigusaktid

- 1) Nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/8/EÜ, millega parandatakse õiguskaitse kättesaadavust piiriüleste vaidluste korral, kehtestades sellistes vaidlustes antava tasuta õigusabi kohta ühised miinimumeeskirjad.
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 805/2004, millega luuakse Euroopa täitekorraldus vaidlustamata nõuete kohta.
- 3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsmenetlus.
- 4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus.
- 5) Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes.
- 6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 650/2012, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist.
- 7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (uuesti sõnastatud).
- 8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 606/2013 tsiviilasjades määratud kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta.
- 9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 655/2014, millega luuakse pangakontode Euroopa arestimismääruse menetlus, et hõlbustada võlgade piiriülest sissenõudmist tsiviil- ja kaubandusajades.
- 10) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta.
- 11) Nõukogu 24. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1103, millega rakendatakse tõhustatud koostööd kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise valdkonnas abieluvararežiime käsitlevates asjades.
- 12) Nõukogu 24. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1104, millega rakendatakse tõhustatud koostööd kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise valdkonnas registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades.
- 13) Nõukogu 25. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1111, mis käsitleb kohtualluvust, abieluasjade ja vanemliku vastutusega seotud kohtuasjades tehtud lahendite tunnustamist ja täitmist ning rahvusvahelisi lapserõve.

II LISA

Kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonna õigusaktid

- 1) Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta.
- 2) Nõukogu 22. juuli 2003. aasta raamotsus 2003/577/JSK vara või tõendite arestimise otsuste täitmise kohta Euroopa Liidus. ⁽¹⁾
- 3) Nõukogu 24. veebruari 2005. aasta raamotsus 2005/214/JSK rahaliste karistuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta.
- 4) Nõukogu 6. oktoobri 2006. aasta raamotsus 2006/783/JSK konfiskeerimisotsuste suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta.
- 5) Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/909/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil.
- 6) Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/947/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kohtuotsuste ja vangistuse tingimisi kohaldamata jätmist käsitlevate otsuste suhtes, et teostada tingimuslike meetmete ja alternatiivsete mõjutusvahendite järelevalvet.
- 7) Nõukogu 23. oktoobri 2009. aasta raamotsus 2009/829/JSK Euroopa Liidu liikmesriikides vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta järelevalvemeetmete rakendamise otsuste kui kohtueelse kinnipidamisega seotud alternatiivse võimaluse suhtes.
- 8) Nõukogu 30. novembri 2009. aasta raamotsus 2009/948/JSK kohtualluvuskonfliktide vältimise ja lahendamise kohta kriminaalmenetluses. ⁽²⁾
- 9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/99/EL Euroopa lähenemiskeelu kohta.
- 10) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/41/EL, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades.
- 11) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1805, mis käsitleb arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikust tunnustamist.

⁽¹⁾ ELT L 196, 2.8.2003, lk 45.

⁽²⁾ ELT L 328, 15.12.2009, lk 42.